

Info

- blad fra Regionkontor Landbruk for
Lørenskog, Nittedal, Oslo, Rælingen og Skedsmo

Nr. 2 Mai 2010

Påminnelser:

- **Produksjonstilskudd – frist 20. august.**
- **SMIL-midler – frist 15. september**
- **Regionale midler til miljøtiltak – frist 1. oktober (RMP)**

Fokus på barkebiller

Stor granbarkbille (*Ips typographus*) er det mest skadelige insektet på eldre skog i Norge, fordi den er i stand til å drepe friske trær i enormt antall når den har utbrudd. I Norge har granbarkbiller hatt flere store utbrudd der den har drept millioner av trær, senest på 70- og 80-tallet da ca. 3 millioner trær ble drept årlig i Østlandsområdet.

Årlig kontrollfangst av barkebiller viser en markant økning av bakrebiller i 2008 og 2009 i Oslo og Akershus. Årsaken er trolig en klimatisk gunstig svermingsperiode for billene. Framtidig barkebillesituasjon vil avhenge av værforholdene, der en varm og tørr forsommer kan øke billepopulasjonen ytterligere, og i ytterste konsekvens føre til masseutbrudd.

Det viktigste mottiltaket er god skoghygiene dvs. at trær fjernes raskt etter stormfelling, at ubarket virke ikke lagres i skogen utover sensommeren, og at hogstavfall ryddes. Man bør heller ikke la grana stå hogstmoden for lenge, særlig ikke

på høye boniteter. Det er viktig at dere som skogeiere følger med på utvikling i egen skog da skog med dårlig sunnhet er mer utsatt for angrep enn frisk skog. Ta kontakt med driftsapparatet, skogeierforening eller lignende, hvis dere har skog som er angrepet eller skog dere er redd for kan bli angrepet av barkbiller.

Litt om biologien til stor granbarkbille

Billen er ca. 6 mm lang. Den er svart eller svartbrun med brune antenner og ben. Utviklingstiden er 1 år: Hovedflukten foregår fra midten av mai og utover sommeren. Temperaturen bør være 18-20 °C for at flukten skal starte for fullt. En varm og nedbørfattig forsommer legger forholdene til rette for økning i billebestanden.

Arten er polygam, dvs. for hvert innboringshull er det flere hunner som lager hver sin morgang.

Hannen anlegger et parringskammer i innerbarken. Fra

parringskammeret gnager 1-4 hunner ut ca. 10 cm lange morganger. Disse går på langs av vedens lengderetning og hunnen legger egg langs begge sider av morgangen.

Larvene gnager seg ut fra morgangen og etterlater seg larveganger som blir gradvis bredere. Larvene er vanligvis ferdig utviklet fra midten av juli. De forlater mortreet i løpet av august-september og overvintre i skogbunnen.

Regionkontor Landbruk

Pb 84, 2001 Lillestrøm

Tlf 63 80 45 50 post@regionkontorlandbruk.no

Stor granbarkbille skiller ut luktstoffer (feromoner) når den angriper et tre. Dette lokker til seg artsfrender. Granbarkbiller er i stand til å drepe friske grantrær i stort antall hvis billebestanden er høy nok. Vanligvis er billene for fåtallige til det, og da yngler de i vindfelte trær, grovt hogstavfall og tømmer som ligger igjen i skogen når billene flyr. Den kan også angripe svekkede trær, f.eks. trær som har råte eller er eksponert i kanten av nye hogstflater.

Masseangrep oppstår gjerne etter kraftig tørke eller store stormfellingene som gir gode yngleforhold for billene. Den økte billepopulasjonen kan etter hvert gå løs på helt friske trær. Billen overmannet trærnes forsvar og dreper dem gjennom synkroniserte masseangrep der flere tusen biller kan angripe et tre i løpet av noen få dager. Angrepene koordineres av billenes feromoner, som er flyktige forbindelser som virker tiltrekkende på artsfrender av begge kjønn. Drepte trær forekommer gjerne i grupper av varierende størrelse.

Tilskudd til uttak av skogsvirke til bioenergi

Tilskudd til uttak av energiflis videreføres i 2010. Tilskuddet er endret noe i forhold til 2009, med økt fokus på å stimulere til mest mulig energiproduksjon.

Tilskuddsgrunnlaget baseres derfor på levert mengde flis og rundtømmer. Det er en målsetning at ordningen skal bidra til økt tilvekst og kvalitet på fremtidsskogen, og være et tiltak mot gjengroing. Rydding av GROT bidrar til lettere plantearbeid og bedre vekstvilkår for skogplantene.

Ungskogpleie og tynninger øker tilveksten i etableringsfasen samt kvaliteten og verdien på sluttproduktene. Det er ingen endringer i forhold til sortimentene og tiltakene som er tilskuddsberettiget.

Tiltak	Tilskuddsatser
GROT – Hogstavfall	35 kr/lm ³ skogsflis
Førstegangstynning – heltre	70 kr/lm ³ skogsflis
Ungskogpleie – heltre	70 kr/lm ³ skogsflis
Lauvskoghogst – heltre	70 kr/lm ³ skogsflis
Kulturlandskapspleie – heltre	70 kr/lm ³ skogsflis
Veikantrydding – heltre	70 kr/lm ³ skogsflis
Førstegangstynning – rundvirke	20 kr/fm ³

Krav til dokumentasjon

Søkeren skal dokumentere driftskostnad og flissalg. Det må dermed foreligge en leveransekontrakt til energiformål for det utdrevne virket, med mindre skogeieren kan dokumentere at virket skal brukes til egen energiproduksjon.

Søknad om tilskudd

Søknad om tilskudd sendes Regionkontor Landbruk. Det er utarbeidet eget søknadsskjema som benyttes i forbindelse med søknad.

Mer informasjon om ordningen finnes på www.slf.dep.no

Skogkveld – bioenergi fra skogen

I forbindelse med gjennomføringen av kursserien om bioenergi, vil Regionkontor Landbruk i samarbeid med Skogselskapet i Oslo og Akershus arrangere en skogkveld i Losbymarka

Tid: Torsdag 17 juni kl. 17.00.

Oppmøte: Parkeringsplassen ved innkjøringen til Losby bruk.

På programmet blir det blant annet demonstrasjon av uttak av råstoff fra kantsoner langs vassdrag og skogsbilvei. Det vil også bli informasjon om tilskuddsordninger og avsetningsmuligheter for bioenergivirke. Det er ingen påmelding til arrangementet, og vi oppfordrer alle skogeiere på Nedre Romerike til å møte opp til faglig påfyll i den vakre Losbymarka i Lørenskog. Avslutning ca. kl. 20.00

Miljøkrav i Leiravassdraget

Fra og med 2010 innføres forskrift om miljøkrav i Leiravassdraget.

1. Dråg skal ikke jordarbeides om høsten.
2. Flomutsatte arealer skal ikke jordarbeides om høsten.
3. Alt areal langs vassdraget som jordarbeides om høsten skal ha buffersone.

Buffersone med gras langs elv

Definisjoner:

- *Flomutsatte arealer*: arealer som kan oversvømmes ved en 5-års flom
- *Buffersone*: Varig vegetasjon langs vassdrag (gras i engomløp, busker eller trær) med minimum 6 meters bredde, eller areal i stubb på minimum 20 meters bredde. Buffersone kommer i tillegg til kravet om 2 meter naturlig vegetasjon.
- *Dråg*: Arealer med erosjonsutsatte forsenkninger der det forekommer konsentrert overflateavrenning som gir tydelige erosjonsspor dersom arealet ikke har noen erosjonsbeskyttelse.

Har du gjødselplanen i orden?

Minner om at oppdatert gjødselplan basert på jordprøver ikke eldre enn 8 år, skal foreligge **før** hver vekstsesong. Gjødselplanen er del av miljøplan trinn 1, og er et krav for å få utbetalt fullt produksjonstilskudd. Gjødslingsplanlegging og god gjødslingspraksis bidrar til å sikre

god kvalitet på avlingen og begrenser avrenningen til vassdrag og tap til luft av næringsstoffer fra jordbruksarealer.

Regionkontor Landbruk har jordprøvebor til utlån.

Fordeling av SMIL – 1. runde

Regionkontor Landbruk har fått redusert tildelte SMIL-midler fra Fylkesmannen i forhold til tidligere år. Tilskuddspotten for 2010 er kr 1.268.054,-.

Erosjonssikring med stein rundt rørutløp

Søknadsfristen for 1. runde av årets SMIL-midler var 15. februar 2010. Det var bra oppslutning om SMIL-ordningen med gode søknader innenfor både kulturlandskaps- og forurensningstiltak. Vi minner gårdbrukere om at tildelingen av tilskuddsmidlene blir prioritert på bakgrunn av tiltaksstrategiene for kommunen 2009-2012.

Ta hensyn til fuglelivet

Åkerrikse, vipe og storspove er alle trua og sårbare fuglearter som hekker i grasenger og kornåkre. Det er mulig å gi disse fuglene større mulighet til å overleve ved å ta enkle hensyn. Slått av enga kan gjennomføres på mange måter. I stedet for å slå fra kanten og inn og ”fange” fuglene i midten av jordet kan det brukes andre mønstre, som å slå fra midten og ut, eller fram og tilbake.

Dersom det finnes åkerrikse i enga di, er det også egne støtteordninger for å la deler av enga stå uslått.

Tilskuddet kan gå til både dekking av tapt avling og eventuell ekstra arbeidstid. Ta kontakt med landbrukskontoret ved Nina G. Stefferud for mer informasjon. Les mer på www.akerrikse.no

Kartportaler på internett

Det er flere kartportaler på internett der det er mulig å søke fram kart og flybilder over eiendommer.

Gårdskart hos Skog og Landskap

<http://skogoglandskap.no/gardskart.no>

Kommuner på Nedre Romerike

www.snrkart.no

Restaurering av kulturlandskap

I Sørkedalen er hovedmålet å opprettholde et aktivt landbruk og stimulere landbruket til å ivareta gamle og verdirike slåttenger og beitelandskap. Regionkontor landbruk, Sørkedalen Bonde- og småbrukerlag, lokale grunneiere, Oslo og Omland Friluftsråd, Løvenskiold, Oslo Plan- og bygningsetat og Oslo Friluftsetat har satt sammen en arbeidsgruppe som skal kartlegge dagens engvegetasjon i Sørkedalen. Denne fasen er det første steget i å utvikle konkrete skjøtselsplaner og tiltak for å bevare kulturlandskapet. Skjøtselsplaner utvikles for å hindre gjengroing, ta vare på biologisk mangfold og kulturminner og for å tilrettelegge for friluftsliv.

Bemanningen på RKL

Det vil bli store endringer i bemanning på Regionkontor Landbruk de nærmeste månedene. Det må derfor påregnes lenger saksbehandlingstid enn normalt for saker ved kontoret utover høsten. Vi beklager, og ber om forståelse for dette. For å lette vårt arbeid håper vi dere bruker den informasjonen som ligger på nettet og at dere bruker e-post for enkle spørsmål.

Alexander Egner begynte som skogkonsulent 15. mars. Han har skogfaglig utdanning fra Norges Landbrukshøgskole, og har tidligere jobbet ved Sørums landbrukskontor med jordbruksaker.

Skogbrukssjef Målfrid Toeneiet går ut i permisjon fra 20. juni. Andreas Bostad Thaulle vil vikariere for henne. Andreas har skogbrukssjefserfaring fra Norddal, Stranda og Sykkylven.

Landbruksveileder Hilde Riddervold Enger har gått ut i permisjon. Gard Mjaaland vil vikariere for henne fra 1. september. Gard har tidligere vært ansatt som prosjektarbeider på kontoret og har jobbet blant annet med skogkultur, ridesti og pilgrimsleden.

Jordbrukskonsulent Ida Marie Gjersem går ut i permisjon ett år fra 1. juni, for å arbeide med vanddirektivet i Klima- og forurensningsdirektoratet. Stillingen er utlyst, og vikar vil være på plass i løpet av sensommeren 2010.

Marte Dahl har vært praktikant på kontoret siden nyttår, og vil være her også i sommer.

**OBS! RKL har fått nytt
telefonnummer:
66 93 20 30**